

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 4 Mart 2026

Sayı : 17508

41588

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca Hazine ve Maliye Bakanı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Kadim Durmaz

Tokat Milletvekili

Esnaf ve sanatkârlarımız; artan maliyetler, daralan talep ve finansmana erişimdeki güçlükler nedeniyle ciddi bir sıkışıklık yaşamaktadır. Bu tabloyu ağırlaştıran unsurlardan biri de, vergi borçları başta olmak üzere kamu alacaklarına ilişkin e-haciz uygulamalarının kapsam ve yöntemidir. Uygulamada borcun tahsilini kolaylaştırmak yerine; esnafın banka hesaplarının topyekûn bloke edilmesi, günlük ticareti çevirmek için zorunlu olan nakit akışının kesilmesi ve hatta borcunu ödemek amacıyla hesaba yatırdığı paranın dahi blokeye takılması gibi durumlar ortaya çıkabilmektedir. Bu durum, tedarikçi ödemesinden kiraya, personel giderinden faturalara kadar temel yükümlülüklerin aksamasına; çek-senet zincirinin kırılmasına ve işyerlerinin faaliyetinin durma noktasına gelmesine yol açmaktadır.

Öte yandan esnaf; borcunu kapatmak için varlığını satmak istese bile, taşınmaz/varlık üzerindeki hacizler nedeniyle satış ve tasfiye imkânının daraldığını, bankadaki paraya erişemediği için de borcunu ödeme iradesinin fiilen engellendiğini ifade etmektedir. Ayrıca krediye erişmek isteyen esnaf, Sosyal Güvenlik Kurumu ve vergi borcu engelleriyle karşılaşmakta; yapılandırma ve taksitlendirme imkânlarının yetersizliği, yüksek faiz ve teminat şartları nedeniyle "kısır döngü" derinleşmektedir. Esnaf camiasının temsilcileri; ödemeyi teşvik eden, ticari hayatı kilitlemeyen, orantılı haciz/hesaplarda asgari işletme sermayesi payı gibi düzenlemelerle birlikte kapsamlı ve uzun vadeli bir yapılandırmanın acilen hayata geçirilmesini, böylece hem esnafın ayakta kalmasının hem de kamu alacaklarının sürdürülebilir biçimde tahsilinin sağlanmasını talep etmektedir.

Bu çerçevede;

- 1- Son 3 yılda vergi dairelerince uygulanan e-haciz sayısı yıllar itibarıyla kaçtır? Bu e-hacizlerin kaçında banka hesabı blokesi, kaçında taşınmaz/araç haczi uygulanmıştır?
- 2- E-haciz uygulanan mükelleflerin (esnaf-sanatkâr ağırlıklı olmak üzere) sektörel dağılımı nedir? Etnaf ve sanatkâr niteliğindeki mükellef sayısı kaçtır?
- 3- E-haciz işlemlerinde, borcun aslı-faiz-ceza kırılımı nasıldır? Toplam bloke tutarının ne kadarı asıl borç, ne kadarı faiz ve cezalardan oluşmaktadır?
- 4- Borcunu ödemek amacıyla hesabına para yatırdığı halde bu tutarın blokeye takılması nedeniyle ödeme yapamadığını belirten mükelleflerle ilgili Bakanlığınız/Gelir İdaresi Başkanlığı'na yapılan şikâyet/başvuru sayısı son 3 yılda kaçtır? Başvuruların sonuçları nelerdir?
- 5- E-haciz uygulanırken, mükellefin ticari faaliyetini sürdürebilmesi için "asgari işletme sermayesi/yaşam payı" benzeri bir kısmi bloke veya orantılı haciz uygulaması var mıdır? Yoksa bu yönde bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
- 6- Borcun ödenmesini kolaylaştırmak amacıyla, bloke edilen tutarın doğrudan borca mahsup edilmesi veya mükellefin talebi halinde taksit/ödeme planına bağlanarak blokajın kademeli kaldırılması gibi bir idari mekanizma mevcut mudur?
- 7- Vergi borcu bulunan esnafın; Etnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri üzerinden krediye erişiminde karşılaşılan "borcu yoktur/borç engeli" sorununu azaltmak üzere, yapılandırma veya uzun vadeli taksitlendirme için yeni bir çalışma var mıdır?
- 8- Bakanlığınız, Sosyal Güvenlik Kurumu ile koordineli biçimde, vergi ve SGK borçlarının tek bir çerçevede uzun vadeye yayılarak ödenmesini sağlayacak kapsamlı bir yapılandırma hazırlığı yürütmekte midir? Yürütülüyorsa takvimi nedir?
- 9- Taşınmazına haciz konulan esnafın, borcunu kapatmak için taşınmazını satmak istemesi halinde ortaya çıkan fiili kilitlenmeyi gidermek üzere; satışa izin/teminat/emanet hesap gibi yöntemlerle borcun tahsilini garanti eden ama satışa da imkân tanıyan bir düzenleme yapılacak mıdır?
- 10- Etnafın ödeme gücünü artırmak için; gecikme faizleri ve cezaların indirimi/silinmesi, peşin ödeme teşviki, taksit sayısı ve vadesinin uzatılması gibi başlıklarda yeni bir yapılandırma paketinin hayata geçirilmesi planlanmakta mıdır?